

VELKÉ SVĚTOVÉ PRÁVNÍ SYSTEMY

TYPY PRÁVNÍ KULTURY

PRAMENY PRÁVA

Materiální prameny - zdroje obsahu práva

především určité společenské zájmy, skutečnosti, které nutí stát k jisté úpravě vztahů - hospodářské nebo politické poměry

- historické okolnosti

- nahodilé skutečnosti – živelné pohromy, havárie

v širším smyslu - stav dané společnosti, státu, politického režimu,

- ekonomická, technologická a kulturní úroveň

- vliv mezinárodního společenství nebo jiného státu

PRAMENY PRÁVA

Formální prameny

- jedná se o formy, které obsahují právní normy
- jsou uznané státem, proto dávají pravidlům, která obsahují, právní charakter

- jedná se především o
  - právní předpisy – obecně závazné normativní právní akty
  - soudní precedenty
  - normativní právní smlouvy
  - právní obyčeje

- další – právní principy a zásady, odborná literatura, rozum, spravedlnost

KONTINENTÁLNÍ

vznikl na přelomu 18. a 19. stol. pod vlivem římskoprávní tradice a přirozenoprávní teorie

vyznačuje se důrazem na psané právo

základním pramenem práva je zákon, snaha o shrnutí právní materie do velkých celků - zákoníků

právní předpisy - jsou výsledkem legislativního procesu

- vznikají z rozhodnutí orgánu veřejné moci
- obsahuje právní normy jako předem daná pravidla chování
- hierarchická výstavba soustavy předpisů podle právní síly odvislé od postavení normotvorného orgánu

normativní právní smlouvy - jsou druhem smlouvy obsahující právní normy jako obecně platná pravidla chování

- vzniká na základě konsenzu stran
- příklad Charta OSN, kolektivní smlouva
- problémy se závazností a vynucením

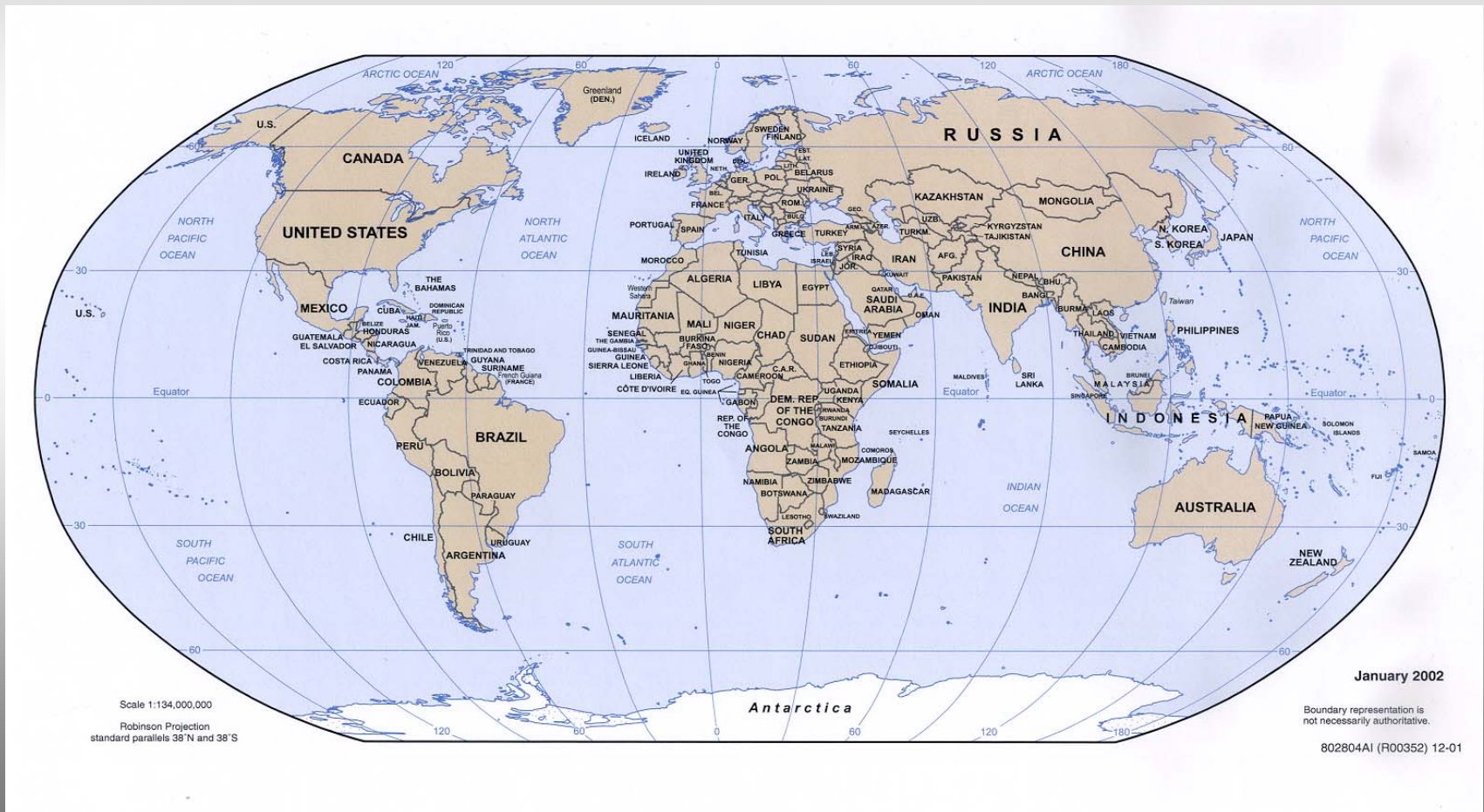

Normativní akty orgánů zákonodárné moci	Normativní akty orgánů <u>výkonné moci</u>					Normativní akty <u>územní samosprávy</u>	
<u>Parlament ČR</u>	<u>Vláda České republiky</u>	<u>Ministerstva a jiné ústřední správní úřady</u>	<u>Česká národní banka</u>	<u>Rady obcí a krajů</u>	<u>Prezident ČR</u>	<u>Kraje</u>	<u>Obce</u>
ústavní zákony	nařízení	vyhlášky	vyhlášky	nařízení	některá rozhodnutí obecné povahy (např. rozhodnutí o amnestii)	obecně závazné vyhlášky	obecně závazné vyhlášky
zákony							
zákonná opatření Senátu ČR							

Rozšíření

v kontinentální Evropě

v modifikované podobě všude tam, kde se projevilo v 18. a 19. stol působení koloniálních mocností (Španělsko, Francie, Belgie, Nizozemí, Portugalsko) - Asie, Afrika, Latinská Amerika

ANGLOAMERICKÝ

COMMON LAW

Prameny

- statute law – psané právní předpisy
- soudní precedent – tzv. judge made law, case law
  - druh judikátu, tzn. soudního rozhodnutí, které je prvním řešením daného případu, právem dosud neupraveného
  - je závazný pro obdobné případy v budoucnosti
  - změnit je nemůže ani soud, který je vydal, pouze Sněmovna lordů jako nejvyšší soud v Anglii od roku 1966 může svá rozhodnutí změnit a americký Nejvyšší soud ve dvousetleté historii také několik svých výnosů časem změnil
  - pozitivní moment: mezera v právu může být vyplněna rozhodnutím soudu
  - negativní moment: nižší míra právní jistoty oproti podmínkám stabilizovaného práva

ISLÁMSKÝ

ŠARÍA

je aplikováno na všechny oblasti lidského života. Neodděluje od sebe zákon náboženský a světský. Určuje správný způsob chování a obsahuje soubor norem, které jsou návodem k tomu, jak být správným muslimem.

System pravidel zahrnuje

- vztah člověka k Bohu (*ibádát*)
- sféru sociální interakce (*mu´ámalát*)
- sféru zákazů, tresty za přestupky (*ukúbát*)

Ve vztahu člověka k Bohu má zásadní význam pět povinností, které jsou označeny za pilíře islámu (*arkán ad-dín*). Jsou to základní znaky příslušnosti k islámu

- vyznání víry (*šaháda*)
- modlitba (*salát*)
- náboženská daň (*zakát*)
- půst v měsíci ramadánu (*sawm*)
- pouť do Mekky (*hadždž*)
- někdy je do souboru ještě řazen *džihád*, svatý boj.

Dodržovat Boží zákon představuje ctít zákony státu a zároveň bezpečně kráčet po přímé stezce k Bohu.